

Sygn. akt III CNP 2/19

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Gudowski

w sprawie z powództwa R. B., H. J., L. K., S. K., K. K. i M. K.
przeciwko A. K.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 maja 2019 r.,

na skutek skargi powodów R. B., H. J., L. K., S. K.

o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 21 marca 2018 r., sygn. akt II Ca [...],

**odrzuca skargę oraz oddala wnioski pozwanej A.K.
o zasądzenie kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym
i o zezwolenie na złożenie pisma przygotowawczego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 marca 2018 r. Sąd Okręgowy w K. w sprawie o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w K. z dnia 6 lipca 2017 r. i oddalił powództwo R. B., H. J., L. K., S. K., K. K. i M. K. wytoczone przeciwko pozwanej A. K..

Powodowie R. B., H. J., L. K. i S. K. wnieśli w dniu 7 września 2018 r. skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, zarzucając w szczególności naruszenie art. 293 § 1 k.c. w związku z art. 285 § 1 k.c. w związku z art. 287 k.c., a także art. 123 § 1 k.c. w związku z art. 293 § 1 k.c. oraz art. 397 § 2 k.p.c.

Skarżący wskazali również, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, gdyż od wyroku ze względu na wartość przedmiotu sporu nie przysługiwała skarga kasacyjna, a inne nadzwyczajne środki zaskarżenia również nie mogły być zastosowane.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - pomijając inne ograniczenia - jest dopuszczalna tylko wtedy, gdy zmiana lub uchylenie zaskarżonego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Wymaganie to wynika z przyjętego przez prawodawcę założenia, że odpowiedzialność majątkowa Skarbu Państwa przewidziana w art. 77 Konstytucji i art. 417¹ § 2 k.c. może wchodzić w grę tylko wtedy, gdy strona poszkodowana uczyniła wszystko co możliwe, aby nie dopuścić do powstania szkody. Inaczej mówiąc, obowiązkiem strony jest wykorzystanie wszystkich istniejących w systemie środków prawnych i dopiero ich bezskuteczność lub brak może - w wypadku wystąpienia szkody - uzasadniać odpowiedzialność państwa. Pogląd ten odpowiada również tezie, że państwo demokratyczne, o rozwiniętym pierwiastku obywatelskim, musi wymagać od członków wspólnoty dbania o swoje prawne interesy i korzystania z dostarczanych przez prawo środków, w tym oczywiście środków zaskarżenia.

Wnosząc skargę, skarżący przeoczyli, że w dniu 3 kwietnia 2018 r., a więc przed wniesieniem skargi, do polskiego systemu prawnego wprowadzono kolejny nadzwyczajny środek zaskarżenia, tj. skargę nadzwyczajną, której celem jest eliminacja prawomocnych orzeczeń naruszających zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji albo w sposób rażący naruszających prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 89 i nast. ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, Dz.U. z 2018 r., poz. 5 ze zm. - dalej „ustawa o SN”). Zważywszy, że uwzględnienie skargi nadzwyczajnej - zgodnie z art. 398¹⁵ i 398¹⁶ k.p.c. w związku z art. 95 ustawy o SN - prowadzi do uchylecia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania albo do uchylecia zaskarżonego orzeczenia i orzeczenia na nowo co do istoty sprawy, a więc do eliminacji przyczyny „szkody judykacyjnej”, jest oczywiste, iż spełniając wymagania określone art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., wnoszący skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia musi wykazać, że wzruszenie zaskarżonego wyroku nie jest możliwe także w wyniku wniesienia skargi nadzwyczajnej.

Mając ponadto na względzie, że przyczyny uwzględnienia skargi nadzwyczajnej są zbieżne z przyczynami uwzględnienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 89 § 1 pkt 1 i 2 ustawy o SN), a także biorąc pod uwagę unormowanie zawarte w art. 89 § 4 ustawy o SN, należy przyjąć, iż począwszy od dnia 4 kwietnia 2018 r. strona wnosząca skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wypełniając obowiązek przewidziany w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., musi wykazać, że złożyła do uprawnionego organu (art. 89 § 2 ustawy o SN) wniosek o wniesienie skargi nadzwyczajnej i nie został on uwzględniony. Niewykazanie tej okoliczności powoduje odrzucenie skargi na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c. (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2018 r., III CNP 9/18, OSNC 2018, nr 12, poz. 121, z dnia 6 listopada 2018 r., II CNP 38/18, nie publ., z dnia 20 grudnia 2018 r., III CNP 19/18, OSNC-ZD 2019, nr B, poz. 31, z dnia 10 stycznia 2019 r., II CNP 2/18, nie publ., oraz z dnia 19 kwietnia 2019 r., II CNP 77/18, nie publ.).

W tym stanie rzeczy, wbrew twierdzeniom zawartym w skardze, w chwili jej wniesienia można było zainicjować procedurę złożenia skargi nadzwyczajnej, czego nie uczyniono.

Z tych przyczyn orzeczono, jak na wstępie.

Wniosek o koszty oddalono, gdyż w odpowiedzi na skargę nie dostrzeżono jej niedopuszczalności i nie złożono wniosku o jej odrzucenie (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2014 r., III CSK 280/14, nie publ., lub z dnia 20 sierpnia 2014 r., II CSK 77/14, OSNC 2015, nr 7-8, poz. 91). Oddalono także wniosek o zezwolenie na złożenie pisma przygotowawczego jako niewnoszącego nic istotnego do sprawy.